

VERGİDEN İSTİSNA KIDEM TAZMİNATI, ÇOCUK YARDIMI VE AİLE YARDIMI İÇİN YAPILAN ÖDEMELERDE İSTİSNA SINIRI

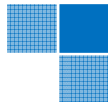
ÖZET : 01.07.2010 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanacak Gelir Vergisinden istisna kıdem tazminatı, çocuk yardımı tutarları

A- Kıdem Tazminatı

Kıdem tazminatına ilişkin yasal düzenleme, 4857 sayılı İş Kanununun Geçici 120'nci maddesi uyarınca halen yürürlükte olan 1475 sayılı İş Kanununun 14'üncü maddesinde yer almaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesi uyarınca kıdem tazminatı için bir kıdem tazminatı fonu kurulacaktır. Kıdem tazminatı fonuna ilişkin Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar işçilerin kıdemleri için 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi hükümlerine göre kıdem tazminatı hakları saklı olduğundan ve bugüne kadar Kıdem Tazminatı Fonu'na ilişkin kanun çıkarılmadığından halen kıdem tazminatının 1475 sayılı Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca ödenmesi gerekmektedir.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesi uyarınca ancak, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemektedir. Bir başka deyişle, kıdem tazminatının hesaplanmasında üst sınır getirilmiştir.

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanununun 25/7'inci maddesinde 1475 ve 854 sayılı Kanun'lara göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 5953 sayılı Kanun'a göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları (hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz) gelir vergisinden istisna edilmiştir.

31.12.2009 tarihli ve 127449 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 5944 sayılı 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun 21 inci maddesinde

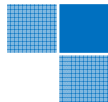
“(3) Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2009 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksinin 2009 yılı Haziran ayı endeksine göre değişim oranının yüzde 4,5’i aşması halinde, aşan kısmı telafi edecek şekilde birinci ve ikinci Fıkralarda yer alan katsayılar ile ücret tavanını yeniden belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

düzenlemesi yer almaktadır. Bu yetkiye istinaden 9 Temmuz 2010 tarihli ve 27636 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **2010/654 sayılı BKK ile** ile 1 Temmuz 2010 tarihinden itibaren memur maaşlarına uygulanacak, memur maaş katsayısı ile memuriyet taban aylığı katsayısı değişmiştir.

1 Temmuz 2010 tarihinden geçerli olmak üzere; Memur Maaş katsayısı ve Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı aşağıdaki gibi olmuştur.

Katsayılar	01.07.2010 - 31.12.2010
Memuriyet Katsayısı	0,059445
Memuriyet Taban Aylığı Katsayısı	0,7931

Yeni katsayı rakamlarına göre ve Temmuz/2010 ayındaki mevcut kanuni düzenlemelere göre Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna ödenen aylık dikkate alındığında, 01.07.2010-31.12.2010 döneminde geçerli olacak Kıdem Tazminatı Tavanı aşağıdaki olmaktadır.

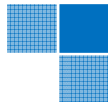

01.07.2010-31.12.2010 Dönemi Kıdem Tazminatı Tavanı	
(1500 + 8000) x 0,059445 =	564,73
(1000 x 0,7931) =	793,10
(500 x 0,0594) =	29,72
(1500 + 8000) x 0,059445 x 200% =	1129,46
Toplam	2.517,01

Bu durumda, 01.07.2009 tarihinden itibaren, Gelir Vergisinden istisna edilecek kıdem tazminatı tutarı 2.517,01 TL olmaktadır.

Böylece kıdem tazminatı tavanı; 2005-2010 yılları arasında aşağıdaki gibi olmaktadır.

01.01.2005 - 30.06.2005 tarihleri arasında	1.648,90 YTL
01.07.2005 - 31.12.2005 tarihleri arasında	1.727,15 YTL
01.01.2006 - 30.06.2006 tarihleri arasında	1.770,63 YTL
01.07.2006 - 31.12.2006 tarihleri arasında	1.857,44 YTL
01.01.2007 - 30.06.2007 tarihleri arasında	1.960,69 YTL
01.07.2007 - 31.12.2007 tarihleri arasında	2.030,19 YTL
01.01.2008 - 30.06.2008 tarihleri arasında	2.087,92 YTL
01.07.2008 - 31.12.2008 tarihleri arasında	2.173,18 YTL
01.01.2009 - 30.06.2009 tarihleri arasında	2.260,04 TL
01.07.2008 - 31.12.2009 tarihleri arasında	2.365,16 TL
01.01.2010 - 30.06.2010 tarihleri arasında	2.423,88 TL
01.07.2010 - 31.12.2010 tarihleri arasında	2.517,01 TL

B- Çocuk Yardımı

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23/4'üncü maddesinde hizmet erbabına ödenen çocuk zamlarının Gelir Vergisinden istisna olduğu ancak, bu zamların devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlasının vergiye tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

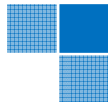
Bu durumda, 01.07.2010 tarihinden itibaren uygulanacak katsayı rakamlarına göre **01/07/2010 - 31/12/2010 tarihleri arasında geçerli olacak** gelir vergisinden istisna olacak çocuk zammı tutarları; aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

31-07.2010-31.12.2010 Tarihleri Arasında				
Tek Çocuk İçin				TL
0-6 yaş grubu	500 x	0,059445 =		29,72
6 yaş üstü	250 x	0,059445 =		14,86
Birden fazla çocuğu olanlar				
Çocuklardan iki veya daha fazlası 0-6 yaş grubunda olanlar	29,72 x	2	=	59,45
Çocuklardan biri 0-6 yaş grubunda olanlar için	29,72 +	14,86125	=	44,58
Çocukların tümü 0-6 yaş grubunun üstünde olanlar	14,86 x	2	=	29,72

Ayrıca, kamu sektöründe çalışanlar için, çalışmayan eşler için 01.07.2010 tarihinden itibaren

(1500 X 0,059445 =) 89,1675 TL aile yardımı yapılmaktadır.

Diğer taraftan 2010 yılı Bütçe Kanununun 28/4. Maddesinde “ (4) 657 sayılı Kanunun 202 nci maddesi uyarınca çocuk için verilmekte olan aile yardımı ödeneğinde,15/1/2010 tarihinden itibaren aynı maddede öngörülen sayı sınırlaması dikkate alınmaz.” düzenlemesi yer almaktadır.

C- PRİME ESAS KAZANÇLARDAN İSTİSNA TUTULACAK YEMEK PARASI, ÇOCUK ZAMMI VE AİLE ZAMMI (YARDIMI) TUTARLARI

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 4958 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı, bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının "Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine ilişkin Tebliği" 29.01.2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Buna göre, Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarları aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

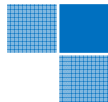
- Yemek Parası:

Yemek parası olarak yapılan ödemelerin, işyerinde veya müstemilatında yemek verilmemesi şartıyla fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak **16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen günlük asgari ücretin**¹

¹ 2010 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 31.12.2010 tarih ve 27449 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 29.12.2008 Tarih ve 2010/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile belirlenmiştir. Bkz. 04.01.2010 / 7 sayılı Sirkülerimiz.

01.07.2010-31.12.2010 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret, 2009/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
01.01.2010-31.12.2010	24.30 (yirmidört otuz)	729,00
01.07.2010 – 31.12.2010	25.35 (yirmibeş otuzbeş)	760,50

% 6'sının yemek parası verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunmaktadır.

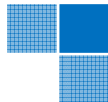
Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak yemek parası tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

YEMEK PARASI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücretin günlük tutarı	İstisna Oranı	Günlük İstisna Tutarı (TL)
1/1/2010 ile 30/6/2010 tarihleri arasında	24,3	0,06	1,458
1/7/2010 ile 31/12/2010 tarihleri arasında	25,35	0,06	1,521

- Çocuk Zammı:

Çocuk zammı olarak yapılan ödemelerden; iki çocuğa kadar (iki **çocuk** dahil) çocukların 18 yaşını, orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğretim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla veya çalışmayacak durumda malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve [Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına] tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukları için, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın iki çocuğu geçmemek kaydıyla **çocuk başına her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.**

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak çocuk zammı tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

ÇOCUK ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
1/1/2010 ile 30/6/2010 tarihleri arasında	729	0,02	14,58
1/7/2010 ile 31/12/2010 tarihleri arasında	760,5	0,02	15,21

Aile zammı olarak yapılan ödemelerin; sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin her hangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmaması ve buralardan gelir veya aylık almaması kaydıyla, **her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin % 10'u oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.**

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak aile yardımı tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

AİLE ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
1/1/2010 ile 30/6/2010 tarihleri arasında	729	0,1	72,90
1/7/2010 ile 31/12/2010 tarihleri arasında	760,5	0,1	76,05

[Aile Zammı (Yardıımı): Sadece kamu personeli için gelir vergisinden istisna olup, özel sektörde çalışanlar için vergiye tabidir.]

Sayılarımızla...

